

Newsletter Didactica 1/2017

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

...jaro–léto–podzim–zima aneb *čtvero ročních období* udává mj. i rytmus vydávání **Newsletteru Didactica viva**. Předkládané jarní číslo informuje především o tom, co bylo na poli oborových didaktik vysázeno. Převážně se sázely texty, usadily se však i termíny pořádání konferencí, jejich programy a podobně. O tom všem ve stručnosti níže...

Zřetelně oborovědidaktické zaměření (mnohdy s přesahem) mají texty uveřejněné **v tematickém čísle časopisu Orbis scholae** (2/2016):

- Principy genetického konstruktivismu (L. Kvasz)
- Dialogické vyučování jako realizace produktivní kultury vyučování a učení v literární výchově: jak iniciovat a udržet změnu (K. Šedřová, Z. Šalamounová)
- Obsahová konstrukce a didaktické uplatnění přírodovědného edukačního experimentu ve výuce na příkladu chemie (M. Rusek, J. Slavík, P. Najvar)
- Analýza problémově orientovaných výukových situací ve výuce přírodovědy (T. Češková, P. Knecht)
- Badatelsky orientovaná výuka matematiky na 1. stupni základního vzdělávání (A. Hošpesová)
- Proměny tělovýchovných koncepcí a jejich vliv na realizaci obsahu vzdělávání v tělesné výchově (V. Mužík, P. Vlček)
- Proměny pohledu na výuku čtení v české škole prizmatem výzkumů: od nácviku techniky čtení k rozvoji čtenářské gramotnosti (H. Havlíňová)

<http://www.orbisscholae.cz>

Pozornosti nejen fyzikářů doporučujeme novou **didaktickou kazuistiku** Petra Kácovského *Archimédovo nadlehčování – sekvence jednoduchých experimentů* uveřejněnou v časopise Komenský.

<http://www.ped.muni.cz/komensky/didactica-viva>

Mimochodem, na Katedře didaktiky fyziky MFF UK, kde Petr Kácovský působí, je spravován **zajímavý web**, na němž mohou vyučující a didaktici fyziky nalézt užitečné informace.

<http://fyzweb.cz/novinky/index.php>

Oborovědidaktická perspektiva problikává také v **nové knize** *Jak se učitelé učí: Cestou profesního rozvoje k dialogickému vyučování* připravené na Ústavu pedagogických věd FF MU Klárou Šedřovou, Romanem Švaříčkem, Martinem Sedláčkem a Zuzanou Šalamounovou.

<https://is.muni.cz/obchod/baleni/102863>

Pátá **oborovědidaktická konference** na Pedagogické fakultě MU v Brně se uskuteční ve čtvrtek 29. 6. 2017 a ponese název *Transdisciplinarita – sdílení – síťování jako výzva na horizontu oborových didaktik* (LINK). Opět se pokusíme se vytvořit příležitost k posílení kontaktů a výměně zkušeností.

V dopoledním plénu odezní tyto hlavní referáty:

- Princip transdisciplinarit v přípravě učitelů prvního stupně základních škol: Možnost nebo nutnost? (Hana Lukášová a Adriana Wiegerová)
- Cesta k mezioborovému výzkumu profesního vidění u budoucích učitelů (Naďa Vodňrová et al.)
- Transdisciplinární didaktika: O učitelském sdílení a zvyšování kvality napříč obory (Jan Slavík et al.)
- Transdisciplinární didaktika: Pohled kritického přítele a kmotra v jedné osobě (Vlastimil Švec)

V odpolední bloku konference budou prezentovány příspěvky tematicky rozčleněné do tří sekcí:

1. sekce: Transdisciplinarita, sdílení a síťování v didaktikách jazyků
2. sekce: Transdisciplinarita, sdílení a síťování v didaktikách matematiky a přírodních věd
3. sekce: Transdisciplinarita, sdílení a síťování v didaktikách sociohumanitních a expresivních/výchovných oborů

Máte-li zájem vystoupit v některé ze sekcí se svým příspěvkem (20 min.), dejte mi prosím do 19. května vědět na adresu: tjanik@ped.muni.cz

Svou účast prosíme potvrďte do 25. června na adresu: tjanik@ped.muni.cz

Účastníci konference nehradí konferenční poplatek, z konference nebude vydán sborník příspěvků.

V rámci doprovodného programu konference bude křtu podrobena **nová kniha** Jana Slavíka et al. s názvem *Transdisciplinární didaktika: O učitelském sdílení a zvyšování kvality napříč obory*.

<http://didacticaviva.ped.muni.cz/konference/jaro-2017>

I jinak se aktivitám sdruženým neformální iniciativou **Didactica viva** daří vcelku dobře.

- Odborný zájem o obsahově zaměřený přístup ke zkoumání a zlepšování výuky projevují týmy jak z pedagogických, tak z dalších fakult připravujících učitele – na jaře 2017 proběhly workshopy na Přírodovědecké fakultě UP v Olomouci, na Pedagogické fakultě ZČU v Plzni a na Pedagogické fakultě MU v Brně – vedle oborových didaktiků z fakult se v přibývajícím míře zapojují učitelé ze spolupracujících škol.
- O zájmu o obsahově zaměřený přístup (zejména o analýzy výuky) svědčí i skutečnost, že školy samy si začínají zvat lektory z týmu Didactica viva na interní semináře přímo „na místo činu“.
- Kromě toho se uvedený přístup částečně využívá při vzdělávání pracovníků České školní inspekce.

Zájem je také o **prezentaci projektu Didactica viva na portálu Research Gate**, kde se snažíme informovat o jeho aktivitách, jak v češtině, tak angličtině. Pro zahraniční auditorium k dispozici je první odborná studie v angličtině s názvem *Producing Knowledge for Improvement: The 3A procedure as a tool for content-focused research on teaching and learning*, která rozvíjený přístup představuje.

<https://www.researchgate.net/project/Didactica-viva>

S pozdravem a přáním pohody
Tomáš Janík et al.

... je označením pro snahy směřující k zpřístupnění a oživení didaktiky. Reaguje na nové poznatky pedagogických, psychologických a didaktických výzkumů a pokouší se je zhodnotit pro školní praxi. Je adresována učitelům, ředitelům škol, vzdělavatelům učitelů, kteří chtějí hluboce porozumět praxi a na tomto základě ji zlepšovat...